ଆମ ସମ୍ବିଧାନର ବିଣ୍ଡଦୋଷ

ଭାରତ ଶାସନ ଆଇନ୍, ୧୯୩୫

ବିଣ୍ଡଦୋଷ ବୋଇଲେ ବୀଜ ଦୋଷ ବା ଜନ୍ମଜାତ ଦୋଷ, ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁ ଗୁଣାଗୁଣ ଉତ୍ପତ୍ତିର ମୂଳ ଉତ୍ସରୁ ଆସିଛି । ଯଦିଓ କୁହାଯାଇଥାଏ ଯେ, ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, ଇଂଲଣ୍ଡ, ଫ୍ରାନ୍ସ, ଜର୍ମାନୀ ଇତ୍ୟାଦି ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ସମ୍ବିଧାନରୁ ସାରବତ୍ତା ଗ୍ରହଣ କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି, କିନ୍ତୁ ସମ୍ବିଧାନ ବିଶାରଦଙ୍କ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟାଭିଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଜାଣିଛନ୍ତି ଯେ, ୧୯୫୦ ଜାନୁଆରି ୨୬ରେ ଘୋଷିତ ହୋଇ ସେବେଠାରୁ ପ୍ରଚଳିତ ରହି ଆସିଥିବା ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ମୂଳ ଗଣ୍ଠିଟି ଉଭୟ ଭାଷା ଓ ଭାବ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଇଂଲଣ୍ଡର ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ଭାରତ ଶାସନ ଆଇନ୍ ୧୯୩୫ରୁ ପ୍ରସୂତ ହୋଇଛି । ଉକ୍ତ ଔପନିବେଶିକ ଆଇନ୍‌ର ଏକ ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା, ତାହା ହେଉଛି, କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟରେ ନାମକୁ ମାତ୍ର ଆଇନ୍ ସଭା ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଶାସନର ଅସଲ ଡୋରିକୁ ପ୍ରଶାସନ ହାତରେ ସମର୍ପି ଦେବା, ଏବଂ ସେହି ପ୍ରଶାସନ ସର୍ବସାଧାରଣ ହିତ ପରିବର୍ତ୍ତେ ନିଜର ସ୍ୱାର୍ଥ ଏବଂ କ୍ଷମତା ପାଇଁ ସମଗ୍ର ଶାସନକଳକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା । ଏକଥା ସତ, ପ୍ରଚଳିତ ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରାକ୍-କଥନରେ କୁହାଯାଇଛି *"ଆମେ ଭାରତର ଜନଗଣ . . . . . ନିଜେ ଏହି ସମ୍ବିଧାନକୁ ଗ୍ରହଣ ଓ ବୈଧୀକରଣ କରିବା ସହିତ ନିଜକୁ ଅର୍ପଣ କରୁଛୁ"*। କିନ୍ତୁ ଏହା ଏକ ମସ୍ତବଡ ବିଡମ୍ବନା ଯେ, ୩୯୫ଟି ଧାରା ଓ ୧୨ଟି ଅନୁସୂଚୀ ସମ୍ବଳିତ ଏହି ସମ୍ବିଧାନ ଭିତରେ ଯେଉଁସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ ସ୍ଥାନିତ ହୋଇଛି, ସେଗୁଡିକ ଭିତରୁ ଅଳ୍ପ କେତୋଟିକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ (ଯଥା ଧାରା ୧୭ରେ ଅସ୍ପୃଶ୍ୟତାର ଉଚ୍ଛେଦ ଓ ଧାରା ୨୫ରେ ବିବେକ ଓ ଧର୍ମାଚରଣର ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ମୌଳିକ ଅଧିକାର), ବାକୀ ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି, ଗଣତନ୍ତ୍ରର ନାଁ ନେଇ ରାଷ୍ଟ୍ରର ତିନି ଅଙ୍ଗ ଭିତରେ ଏମିତି ଏକ ସଂଯୋଜନା ରକ୍ଷା କରି ଶାସନ ପରିଚାଳନା କରାଯିବ, ଯାହାକି ସାଧାରଣ ନାଗରିକଙ୍କୁ ଉପେକ୍ଷା ଓ ଦମନ କରି ନିଜର ପଟିଆରା ବଜାୟ ରଖିବାରେ ପ୍ରଶାସକ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କୁ ପୁରାପୁରି ସୁହାଉଥିବ । ଏଠାରେ ପ୍ରଶାସକ ଗୋଷ୍ଠୀ କହିଲେ, ଶାସନର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ପଦସ୍ଥ ଥିବା ବେତନଭୋଗୀ ଅମଲାଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରତି ବିଭାଗ ବା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ପୁରୋଭାଗରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ମନ୍ତ୍ରୀ, ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ଉପମନ୍ତ୍ରୀଗଣ । ବର୍ତ୍ତମାନର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପ୍ରଶାସକ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ପ୍ରଭୁତ୍ୱକୁ ନିରଙ୍କୁଶ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ଦେଖୁଁ, ସମ୍ବିଧାନର ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଲୋକପ୍ରତିନିଧିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଆଇନ୍ ସଭା (ଯଥା ସଂସଦ ବା ବିଧାନ ସଭା)କୁ ଅତିକ୍ରମଣ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଶାସନକୁ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହାହିଁ ଥିଲା ଭାରତ ଶାସନ ଆଇନ୍ ୧୯୩୫ର ମୂଳ ଧାରା, ଯାହାକି ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନରେ ମଧ୍ୟ ମୂଳତଃ କାଏମ୍ ରହିଛି ।

୧- ବଜେଟ୍ ଉପରେ ଆଇନ୍ ସଭାର ଭୋଟ୍-ଅଧିକାର ସୀମିତ (ଧାରା ୧୧୩ ଓ ୨୦୩)- ଉକ୍ତ ଦୁଇଟି ଧାରାରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଚାର୍ଜଡ୍ (ଭାରିତ) ବ୍ୟୟ-ଅଟକଳ ଉପରେ ଆଇନ୍ ସଭା (ଯଥାକ୍ରମେ ସଂସଦ ଓ ବିଧାନସଭା)ରେ କୌଣସି ଭୋଟ୍ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟୟ ବା ଖର୍ଚ୍ଚ ଦାବୀ (ଡିମାଣ୍ଡ ଫର୍ ଗ୍ରାଣ୍ଟସ୍) ଉପରେ କେବଳ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଅର୍ଥରାଶିକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ପାଇଁ ଭୋଟ୍ (ତଥାକଥିତ କଟ୍ ମୋସନସ୍) ହୋଇପାରେ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭାରତ ଶାସନ ଆଇନ୍ ୧୯୩୫ର ଧାରା ୩୪(୧)ରୁ ଉତ୍ତାରି ଦିଆଯାଇଛି ।

୨- ରାଷ୍ଟ୍ରର ତୁଙ୍ଗ ପଦାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ ନାହିଁ (୨ୟ ଅନୁସୂଚୀ)- ସମ୍ବିଧାନର ୨ୟ ଅନୁସୂଚୀରେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି, ରାଜ୍ୟପାଳ, ବାଚସ୍ପତି, ଉପବାଚସ୍ପତି, ସୁପ୍ରିମ୍ କୋର୍ଟ/ହାଇ କୋର୍ଟ ବିଚାରପତି ଓ ସି.ଏଣ୍ଡ ଏ.ଜି.ଙ୍କର ପ୍ରାପ୍ୟ ମାସିକ ବେତନର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣ ସହିତ ଭତ୍ତାସମୂହ ବିଷୟରେ ସବିଶେଷ ପ୍ରାବ୍‌ଧାନ ରଖାଯାଇଛି, ଅଥଚ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାପାରରେ ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ କ'ଣ ହେବ, ତାହା ସୁନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ସୂଚୀତ ହୋଇନାହିଁ । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ସମ୍ବିଧାନରେ ଏଭଳି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଭାରତ ଶାସନ ଆଇନ୍ ୧୯୩୫ର ଅନୁସୂଚୀ-୩ରେ ଏପ୍ରକାର ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ।

୩- ରାଷ୍ଟ୍ରପତି/ରାଜ୍ୟପାଳ ଓ ମନ୍ତ୍ରୀ ପରିଷଦଙ୍କ ଭିତରେ ଆଲୋଚନାକୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ କାହାର ଅଧିକାର ନାହିଁ [ଧାରା ୭୪(୨) ଓ ୧୬୩(୩)]- ଏହି ଧାରା ଗୁଡିକରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ପରିଷଦ ଏବଂ ରାଜ୍ୟପାଳ ଓ ରାଜ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ପରିଷଦଙ୍କ ଭିତରେ ହୋଇଥିବା ବାର୍ତ୍ତାଳାପର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମଧ୍ୟ କ୍ଷମତା ନାହିଁ, ସାଧାରଣ ନାଗରିକ ଦୂରର କଥା । ଏପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭାରତ ଶାସନ ଆଇନ୍ ୧୯୩୫ର ଧାରା ୧୦(୪) ଏବଂ ଧାରା ୫୧(୪)ରୁ ଉତ୍ତାରି ଦିଆଯାଇଛି ।

୪- ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋପନୀୟତାର ଶପଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା (୩ୟ ଅନୁସୂଚୀ)- ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରତି ମନ୍ତ୍ରୀ ପଦଗ୍ରହଣର ଶପଥ ସହିତ ଗୋପନୀୟତାର ଶପଥ ନେବେ, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ସେମାନେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବେ ଯେଉଁସବୁ ସୂଚନା ବିଷୟରେ ଅବଗତ ହେବେ, ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ନିଜର ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ ପାଇଁ ଯେତିକି ଆବଶ୍ୟକ, ତାକୁ ଛାଡି ଅନ୍ୟ ସୂଚନା ବିଷୟରେ ସେମାନେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷଭାବେ କିଛି ଜଣାଇବେ ନାହିଁ । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ, ଭାରତ ଶାସନ ଆଇନ୍ ୧୯୩୫ର ୪ର୍ଥ ଅନୁସୂଚୀରେ ଆଇନ୍‌ସଭାର ସଦସ୍ୟ ଓ ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତିଙ୍କ ପାଇଁ ମହାମାନ୍ୟ ଭାରତ ସମ୍ରାଟ୍‌ଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରଶ୍ନାତୀତ ଆନୁଗତ୍ୟର ଏକ ଶପଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଗୋପନୀୟତାର ଶପଥ ତାହାଠାରୁ ଅଧିକ ବିପଜ୍ଜନକ ମନେହୁଏ ।

୫- ନାଗରିକ କେବଳ ଫେରାଦ୍ ହେବ, କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତର ପାଇବାର ଅଧିକାର ନାହିଁ (ଧାରା ୩୫୦)- ଏହି ଧାରାରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ପ୍ରତି ବ୍ୟକ୍ତି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବା ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ବ୍ୟବହୃତ ଯେ କୌଣସି ଭାଷାରେ ନିଜର ଅଭିଯୋଗକୁ ଯଥାସ୍ଥିତି କେନ୍ଦ୍ର ବା ରାଜ୍ୟର କୌଣସି ଅଧିକାରୀ ବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାଖଲ କରିପାରିବ । କିନ୍ତୁ ଉକ୍ତ ଅଭିଯୋଗ ପତ୍ରର ଉତ୍ତର ମିଳିବ କି ନାହିଁ, ବା କେତେଦିନ ଭିତରେ ମିଳିବ, ବା ନମିଳିଲେ ଅଭିଯୋକ୍ତା ପୁଣି କାହା ପାଖରେ ଫେରାଦ୍ ହେବ, ସେ ବିଷୟରେ ସମ୍ବିଧାନ ନୀରବ ।

୬- ସର୍ବଭାରତୀୟ ପ୍ରଶାସନିକ ସେବାସମୂହକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମାନ୍ୟତା (ଧାରା ୩୧୨ ଓ ୩୧୩)- ଏଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ବ୍ରିଟିଶ୍ ଶାସନ ସମୟରେ ଯେଉଁ ସର୍ବଭାରତୀୟ ପ୍ରଶାସନିକ ସେବା ବା ପୋଲିସ୍ ସେବା ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା, ସେଗୁଡିକ କାଏମ୍ ରହିବ ଏବଂ ସେଗୁଡିକ ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇଛି ବୋଲି ଧରି ନିଆଯିବ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଶାସନିକ ପଦପଦବୀ ତୁଳନାରେ ଏହିସବୁ ସେବାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ, କ୍ଷମତା ଓ ସୁବିଧାସୁଯୋଗ ରହିବ, ଯେଉଁଥିରେ ସୁପ୍ରିମ୍ କୋର୍ଟ କି ହାଇକୋର୍ଟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

୭- ସ୍ଥାନୀୟ ତାଲିକା ନାହିଁ (୭ମ ଅନୁସୂଚୀ)- ପ୍ରଚଳିତ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା-୪୦ (ରାଷ୍ଟ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟଧାରା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାତ୍ମକ ନୀତିସମୂହ)ରେ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତଗୁଡିକୁ ସ୍ୱୟଂ-ଶାସନର ସତ୍ତା ରୂପେ ଗଢିତୋଳିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ କ୍ଷମତା ଏବଂ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ଅର୍ପଣ ପାଇଁ କୁହାଯାଇଛି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାରେ ୭୩ତମ ସମ୍ବିଧାନ ସଂଶୋଧନ ୧୯୯୨ଜରିଆରେ ଧାରା ୨୪୩ ଅଧୀନରେ ପଞ୍ଚାୟତର ସଶକ୍ତୀକରଣ ପାଇଁ ଅନେକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଡାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ସ୍ୱୟଂଶାସନ ପାଇଁ ଜରୁରୀ ହେଉଥିବା ଆଇନ୍ ପ୍ରଣୟନ କ୍ଷେତ୍ରରେ 'ସ୍ଥାନୀୟ ତାଲିକା' (ଲୋକାଲ୍ ଲିଷ୍ଟ) ସମ୍ବିଧାନର ୭ମ ଅନୁସୂଚୀରେ ସ୍ଥାନିତ ନାହିଁ । ଭାରତ ଶାସନ ଆଇନ୍ ୧୯୩୫ର ୭ମ ଅନୁସୂଚୀ ଭଳି ପ୍ରଚଳିତ ସମ୍ବିଧାନର ୭ମ ଅନୁସୂଚୀରେ କେବଳ କେନ୍ଦ୍ର ତାଲିକା, ରାଜ୍ୟ ତାଲିକା ଓ ଯୁଗ୍ମ ତାଲିକା (କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ) ରହିଛି ।

୮- ବ୍ୟକ୍ତିର ଜୀବନ ଓ ସ୍ୱାଧୀନତା ଛଡେଇ ନେବାର ଅଧିକାର ରାଷ୍ଟ୍ରର ରହିଛି (ଧାରା-୨୧)-ସମ୍ବିଧାନର ୩ୟ ଭାଗରେ ଯେତେସବୁ ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ଅବତାରଣା କରାଯାଇଥାଉନା କାହିଁକି, ଏହାର ଧାରା-୨୧ (ଜୀବନ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାଧୀନତାର ସୁରକ୍ଷା)ରେ ଏକ ବିଚିତ୍ର ବକ୍ତବ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଏଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, *"ଆଇନ୍ ବଳରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବ୍ୟତିରେକ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ତା'ର ଜୀବନ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାଧୀନତାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଯିବ ନାହିଁ "*। ଏହାର ସିଧା ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ଆଇନାନୁମୋଦିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ଜୀବନ ଓ ସ୍ୱାଧୀନତା ଛଡେଇ ନେଇପାରେ । ଏବଂ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ସ୍ୱରୂପ ଆମେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁ ଯେ, ଧାରା-୧୯ର ଉପଧାରା (୧) ଅଧୀନରେ ଯେଉଁସବୁ ମୌଳିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ସୂଚୀତ ହୋଇଛି, ଉପଧାରା (୨) ରୁ (୬)ରେ ସେଗୁଡିକୁ ସ୍ଥଳ ବିଶେଷରେ କାଢିନେବା ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ କ୍ଷମତା ଅର୍ପଣ କରାଯାଇଛି ।

୯- ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହେବାର ଅଧିକାର ଅଛି, କିନ୍ତୁ ନ୍ୟାୟ ମିଳିବାର ସମୟସୀମା ନାହିଁ (ଧାରା- ୩୨)- ରାଷ୍ଟ୍ରର କୌଣସି ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର କୌଣସି ମୌଳିକ ଅଧିକାର କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ସେ ଉକ୍ତ ସଂସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିକାର ଲୋଡି ତଥା ନ୍ୟାୟ ଆଶାରେ ଦେଶର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାଖରେ ଅଭିଯୋଗ ଆଣି ପାରିବ । କିନ୍ତୁ ସେହି ଅଭିଯୋଗର ଫଇସଲା ତଥା ସଂପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ କୌଣସି ସମୟସୀମା ସୂଚୀତ ହୋଇନାହିଁ । ଭାରତ ଶାସନ ଆଇନ୍, ୧୯୩୫ରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ସମୟ-ସୀମା ନଥିଲା ।

୧୦- ଚୁକ୍ତିନାମା ଓ ଋଣ ଉପରେ ପ୍ରଶାସନର ଏକଚାଟିଆ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ (ଧାରା- ୭୩ ଓ ୨୫୩, ଏବଂ ୨୯୨ ଓ ୨୯୩)- ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା ୭୩(୧) ବଳରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଶାସନ ଯେ କୌଣସି ବୈଦେଶିକ ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂସ୍ଥା ସହିତ ଚୁକ୍ତିନାମା କରିପାରନ୍ତି ଏବଂ ଧାରା ୨୯୨ ବଳରେ ଯେ କୌଣସି ବୈଦେଶିକ ସୂତ୍ରରୁ ଋଣ କରିପାରନ୍ତି । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂସଦର କୌଣସି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନାହିଁ । ବରଂ ଧାରା ୨୫୩ କହିଛି ଯେ, ଏକ ସଂପାଦିତ ଚୁକ୍ତିନାମାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସଂସଦ ଆଇନ୍ ପ୍ରଣୟନ କରିପାରେ । ଧାରା ୨୯୩ ଅନୁଯାୟୀ ଋଣ କରିବାର କ୍ଷମତା ସଂପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଶାସନର ଅଛି, ଏଥିରେ ରାଜ୍ୟ ଆଇନ୍ ସଭାର କିଛି ଭୂମିକା ନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଥିଲା ଭାରତ ଶାସନ ଆଇନ୍, ୧୯୩୫ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ଆହ୍ୱାନ୍

ଉପରୋକ୍ତ ଦଶଟି ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଛଡା ଆହୁରି ଅନେକ ବିଣ୍ଡଦୋଷରେ ଆମର ପ୍ରଚଳିତ ସଂବିଧାନ ଗୁରୁତର ଭାବେ ଆକ୍ରାନ୍ତ । ଏହାର ମୋଟ ପରିଣତି ହେଲା, ଦେଶର ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ହାତରେ କ୍ଷମତା ରହିବା ଦୂରର କଥା, ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଂସଦ ବା ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭା ହାତରେ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟାପାରରେ କ୍ଷମତା ନାହିଁ । ଏହା ଫଳରେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ଭାରତ ଶାସନ ଆଇନ୍ ୧୯୩୫ ଅଧୀନରେ ଯେମିତି ଅମଲାତନ୍ତ୍ର ସମଗ୍ର ଦେଶର ସର୍ବମୟ କର୍ତ୍ତା ଥିଲେ, ଠିକ୍ ସେ ପ୍ରକାର ପରିସ୍ଥିତି ଆଜି ବି ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତର ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ରିକ ସମ୍ବିଧାନର ଆଢୁଆଳରେ ବଜାୟ ରହିଛି । ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରାକ୍-କଥନରେ 'ଆମେ ଭାରତବାସୀ . . . ." ଙ୍କୁ ଯେଉଁ ସାର୍ବଭୌମ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଅର୍ପଣ କରାଯାଇଛି, ତାହା ସହିତ ସମ୍ବିଧାନର ମୂଳ ଟୀକା କି ପରିଶିଷ୍ଟ ଆଦୌ ସଂଗତିଶୀଳ ନୁହେଁ, ବରଂ ବିପରୀତମୁଖୀ । ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିପାରେ, ଏହି ବିଡମ୍ବନା କାହିଁକି ଘଟିଲା ? ଏହାର ଏକ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ହେଉଛି, ଯେଉଁ ସମ୍ବିଧାନ ସଭା ଏହି ସମ୍ବିଧାନକୁ ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲା, ତାହା ସାର୍ବଜନୀନ ଭୋଟ୍ ଅଧିକାରର ଆଧାରରେ ନିର୍ବାଚିତ ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ହୋଇନଥିଲା । ୧୯୪୬ ମସିହାରେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ଶାସକଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ ନିର୍ବାଚନରେ ତଥା କେବଳ ସମ୍ପତ୍ତିବାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଭୋଟ୍ ବଳରେ ବିଜୟୀ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ହୋଇଥିବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଆଇନ୍ ସଭା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସମ୍ବିଧାନ ସଭାରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା । ସୁତରାଂ ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରାକ୍-କଥନରେ "ଆମେ ଭାରତବାସୀ" ଏହି ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ କରିଛୁ ବୋଲି ଯାହା କୁହାଯାଇଛି, ତାହା ଇତିହାସର ଅପଳାପ ଅଟେ । ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ଆଜି "ଆମେ ଭାରତବାସୀ" ସଂକଳ୍ପ କରିବା, ଆମର ଏଭଳି ଏକ ସଂବିଧାନ ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହାକି ପ୍ରଥମତଃ ରାଷ୍ଟ୍ରର ତିନୋଟି ସ୍ତମ୍ଭର ପ୍ରତି ପଦାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନାଗରିକ ପାଖରେ ଉତ୍ତରଦାୟୀ କରି ପାରୁଥିବ ତଥା ପ୍ରଶାସନକୁ ପ୍ରତିନିଧିସଭା (ସଂସଦ ଓ ବିଧାନସଭା)ର ବଶମ୍ବଦ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତା ଭାବେ ଭୂମିକା ପାଳନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରି ପାରୁଥିବ ।

Chitta Behera, 4A Jubilee Tower, Choudhury Bazar, Cuttack-9, M- 9437577546, Dt- 10th Dec. 2009